

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och vattenmyndigheten

Yttrande över förslag till ändringar i tillståndsbestämmelser för räkfiske i Skagerrak och Kattegatt

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring av kvotperioden för nordhavsräka i Skagerrak och Kattegatt som innebär att den nya kvotperioden ska sträcka sig från den 1 juli till den 30 juni i stället för att baseras på kalenderåret. Detta uppges medföra behov av justeringar gällande infiskningskrav för att få förnyat fisketillstånd för nordhavsräka i Skagerrak och Kattegatt nästkommande förvaltningsperiod samt när på året överlåtelse av fiskemöjligheter tidigast får ske mellan samtliga tillståndshavare. I övrigt uppges remissen innehålla ändringar som syftar till att förtydliga principer som redan tillämpas samt ändringar av redaktionell karaktär.

Ändringarna avser Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet och föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 i samband med att den nya kvotperioden börjar gälla.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att EU och Norge den 17 mars kom överens om fiskemöjligheter och tillträde till varandras vatten under år 2023. Överenskommelsen anges bland annat innebära att kvotperioden för nordhavsräka i Skagerrak och Kattegatt ändras, vilket föranleder ändringen som föreslås i föreliggande remiss.

Det anges att infiskningskravet införts av HaV för flera år sedan i syfte att undvika inaktiva fartyg i den svenska fiskeflottan och för att säkerställa att fiskelicensinnehavarna får sina fisketillstånd i tid.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Avseende datum för infiskningskrav anges en alternativ lösning vara att införa kortare eller längre infiskningsperiod än elva månader. Elva månader uppges dock bedömas vara tillräckligt med tid för en aktiv fiskare att uppnå infiskningskravet för att få förnyat

fisketillstånd. Denna period anges även ge HaV tillräckligt med tid för att hantera tillståndprocessen för att bedöma om tillstånd ska förnyas eller inte.

En annan lösning uppges kunna vara att ta bort infiskningskravet. Detta anges dock inte bedömas vara aktuellt eftersom HaV vill undvika inaktiva fartyg i den svenska fiskeflottan vilket ett borttagande av infiskningskravet anges kunna öka risken för.

Om datumet för infiskningskravet inte ändras (från 30 november till 31 maj) anges det komma att innebära att infiskningsperioden kommer sträcka sig över två förvaltningsperioder i stället för en när kvotperioden ändras till 1 juli-30 juni. Detta bedömer förslagsställaren inte vara administrativt möjligt att hantera och anges dessutom kunna leda till stora svårigheter för räkfisketillståndshavarna.

Förslaget på ändring av tidpunkt för att tillåta överlåtelse av fiskemöjligheter mellan samtliga räktillståndshavare uppges vara en anpassning till den ändrade kvotperioden och innebär att samma princip som tidigare kommer att gälla.

Vidare uppges att en alternativ lösning kan vara att från förvaltningsperiodens början tillåta att överlåtelser får ske mellan grupperna "ransonsklass A-C" och "ransonsklass D-E". Bakgrunden till att det inte är tillåtet med överlåtelser mellan grupperna uppges vara för att skydda och bevara verksamheten för fiskelicensinnehavare med mindre fartyg. Detta alternativ uppges därmed inte bedömas vara aktuellt.

En annan lösning skulle anges kunna vara att inte tillåta att överlåtelser mellan grupperna "ransonsklass A-C" och "ransonsklass D-E" får ske någon gång under förvaltningsperioden. Detta anges dock kunna innebära att stora mängder nordhavsräka inte fiskas upp under kvotåret eftersom fartygen i gruppen "ransonsklass A-C" under vissa förvaltningsperioder inte kommer kunna fiska upp sina tilldelningar. Detta uppges innebära att fångst till ett värde av flera miljoner kronor inte fiskas upp trots att den rymms inom fastställda svenska kvoter. Det anges att överlåtelser tillåtits mellan grupperna under förvaltningsperioden under de tre senaste åren.

Slutligen anges att om datumet inte ändras kommer det finnas en förväntan att överlåtelser mellan grupperna ska kunna tillåtas från den 1 september, redan två månader efter förvaltningsperiodens början. Det uppges följa av föreskriften och praxis att överlåtelser mellan grupperna endast kan ske om nyttjandet i en av grupperna är högt medan det är lågt i den andra och endast kortare tid återstår av förvaltningsperioden. Det anges därför krävas en ändring av datumet i föreskriften.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren gör bedömningen att den föreslagna regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Av EU:s regelverk anges det framkomma att det krävs fiskelicens för att bedriva fiske och därtill fisketillstånd i vissa fall. Det anges också framgå av artikel 16.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken (grundförordningen), att medlemsstaten ska fördela fiskemöjligheter mellan sina fiskefartyg. Möjligheten att tillåta överlåtelser mellan grupperna i räkfisket anges vara en del i fördelningen av fiskemöjligheterna.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

De nya ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 i samband med att den nya kvotperioden börjar gälla.

I konsekvensutredningen anges att HaV kommer att skicka ut information om ändringarna genom myndighetens informationskanal "Fiskenytt". Det anges att alla fiskare kan prenumerera på denna. Det anges också att information ska publiceras på myndighetens hemsida. I övrigt anges det inte finnas några särskilda hänsyn som bedömts nödvändiga. Det anges också att föreskrifterna kommer kungöras i vanlig ordning.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att det är 62 fiskelicensinnehavare som har räktilstånd i Skagerrak och Kattegatt. Det uppges att dessa är uppdelade i de två grupperna "ransonsklass A-C" (46 tillståndshavare) och "ransonsklass D-E" (16 tillståndshavare). Förslaget anges också komma att beröra fiskefartygens ägare.

Samtliga av fiskeföretagen uppges vara att betrakta som solo- eller mikroföretag. HaV anges dock inte ha tillgång till uppgifter om antalet anställda på fiskeföretagen.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslagen uppges vara anpassningar till den ändrade kvotperioden för nordhavsräka i Skagerrak och Kattegatt. Det anges innebära att samma principer som tidigare kommer att gälla.

Det anges att den föreslagna regleringen inte medför några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser. Det uppges också att HaV inte begär in uppgifter om vilken ersättning som utgår vid överlåtelse av fiskemöjligheter mellan fartyg men att monetära ersättningar av någon form är vanligt. Det uppges dock att ersättningen inte bedöms påverkas av de föreslagna ändringarna.

Det anges också att föreskriftsändringen inte bedöms påverka tidsåtgången eller de administrativa kostnaderna för företagen. Vad gäller överlåtelse av fiskemöjligheter anges att HaV har ett IT-system kallat "Fiskerätt" där ansökan om överlåtelse av fiskemöjligheter sker. Detta uppges att brukarna ser systemet som mycket användarvänligt och att tidsåtgången liten. Ansökan om överlåtelse anges kunna fyllas i och skickas elektroniskt på mindre än fem minuter.

Avseende om förslaget kan komma att medföra några andra kostnader eller andra förändringar för verksamheten uppges att det inte leder till någon skillnad eftersom förslaget till föreskrifter inte ändrar något i sak.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det ange att regleringen ur konkurrenssynpunkt inte innebär någon ändring i sak eftersom överlåtelser enligt gällande föreskrifter är möjliga under samma förutsättningar som föreslagna ändringar.

Det uppges vara HaV som kommer att fatta beslut om att möjliggöra överlåtelser mellan grupperna inom räkfisket när det återstår en kortare period av förvaltningsperioden. Beslut kommer enligt förslaget tidigast kunna fattas den 1 mars årligen. Är kvotnyttjandet högt i båda grupperna anges myndigheten inte komma att öppna upp denna möjlighet under förvaltningsperioden. Hur infiskningen kommer se ut inom de olika grupperna uppges inte gå att fastställa eftersom det är avhängigt flera olika faktorer, som lönsamhet, tillträde för att fiska nordhavsräka i norsk ekonomisk zon i Nordsjön etc. Det uppges dock att möjligheten till överlåtelser mellan grupper de senaste åren möjliggjorts som tidigast den 9 november.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen anges att det utöver det som beskrivits i andra delar så förväntas regleringen inte påverka företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren anger att förslagen inte är av sådan karaktär att särskild hänsyn till små företag varit nödvändig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Remissen innehåller förslag till att ändra kvotperioden för nordhavsräka i Skagerrak och Kattegatt till att sträcka sig från den 1 juli till den 30 juni. Detta anges medföra ett behov av att ändra perioden för infiskningskrav för förnyat fisketillstånd och när på året överlåtelser av fiskemöjligheter tidigast får ske mellan samtliga tillståndshavare.

I konsekvensutredningen anges att samma principer som gällde tidigare kommer att fortsätta gälla och att den föreslagna regleringen inte medför några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser.

Regelrådet har under handläggningen av ärendet varit i kontakt med en representant från branschorganisationen Sveriges Fiskares PO som hänvisat till organisationens remissvar. I remissvaret står bland annat att läsa att organisationen välkomnar en ny kvotperiod och att förslagen i remissen vitsordas.

I de flesta ärenden som Regelrådet väljer att yttra sig krävs en något mer utförlig konsekvensutredningen för att uppnå de krav som ställs i konsekvensutredningsförordningen, det vill säga en mer ingående redovisning på respektive delredovisning. Men, med hänvisning till förslagets, vad det verkar, begränsade effekter är det dock Regelrådets mening att samtliga delaspekter kan anses godtagbart redovisade.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 31 maj 2023.

I beslutet deltog: Lennart Renbjer, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Lennart Renbjer
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande